

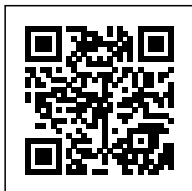

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

437/0

Roční zpráva o výsledku hospodaření České národní banky za rok 2018

Předkladatel: ČNB

Doručeno poslancům: 28. března 2019 v 12:17

Roční zpráva o výsledku hospodaření
České národní banky za rok 2018

Ing. Jiří Rusnok, v. r.
guvernér České národní banky

ROČNÍ ZPRÁVA O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

2018

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA Bankovní radě České národní banky

Se sídlem: Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1
Identifikační číslo: 481 36 450

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2018, výkazu zisku a ztráty a přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2018 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené v Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené v Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá Bankovní rada České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost Bankovní rady České národní banky za účetní závěrku

Bankovní rada České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je Bankovní rada České národní banky povinno posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy Bankovní rada České národní banky plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti Bankovní rada České národní banky uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky Bankovní radou České národní banky a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat Bankovní radu České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 21. března 2019

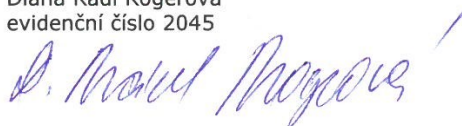
Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Diana Rádl Rogerová
evidenční číslo 2045

OBSAH

I.	ÚVOD	1
II.	NÁKLADY A VÝNOSY	2
	II. 1 Shrnutí	2
	II. 2 Oblast měnová	3
	II. 2. 1. Provádění měnové politiky	3
	II. 2. 2. Správa devizových rezerv	4
	II. 2. 3. Kurzové rozdíly	6
	II. 2. 4. Klientské operace	7
	II. 2. 5. Ostatní operace	8
	II. 3 Oblast emise a správy peněz	9
	II. 4 Oblast provozní	11
	II. 4. 1. Zaměstnanci	11
	II. 4. 2. Správní činnost	13
	II. 4. 3. Provoz objektů a zařízení	14
III.	AKTIVA A PASIVA	15
	III. 1. Úvod a shrnutí	15
	III. 2. Popis věcného obsahu vybraných položek aktiv a pasiv	16
	III. 2. 1. Aktiva	16
	III. 2. 2. Pasiva	17
	III. 3. Výdaje na pořízení majetku	20
	III. 4. Stav vlastního kapitálu	22
IV.	ROZDĚLENÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU	23
V.	KONZISTENTNOST ÚDAJŮ ROČNÍ ZPRÁVY O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ČNB S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU	24
VI.	VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB PRÁVNICKÝM OSOBÁM	25
VII.	ZÁVĚR	26

Příloha č. 1 - Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2018 a 2017

Příloha č. 2 - Čerpání rozpočtovaných prostředků ČNB k 31. prosinci 2018

Příloha č. 3 - Informace o mzdách členů bankovní rady ČNB podle § 47 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 4 - Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

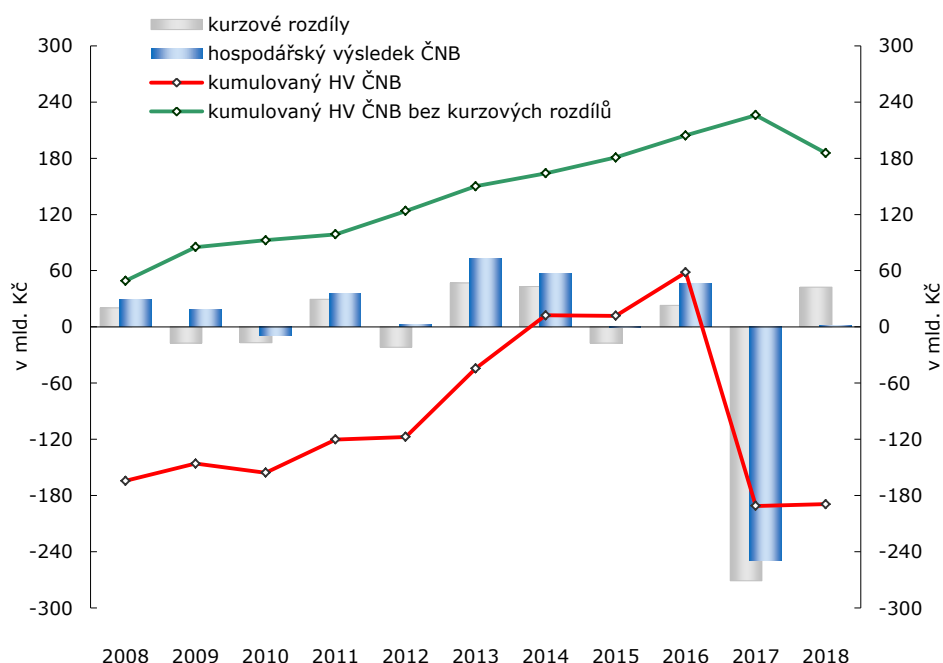
I. ÚVOD

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“), ukládá České národní bance (dále jen „ČNB“), aby do tří měsíců po skončení kalendářního roku předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednání roční zprávu o výsledku svého hospodaření. Věcný obsah předkládané zprávy vychází z účetní závěrky za rok 2018. Soulad obou zmíněných dokumentů ověřil auditor, firma Deloitte Audit, s. r. o.

Hlavním cílem činnosti ČNB je péče o cenovou stabilitu. V souladu s tímto cílem ČNB určuje měnovou politiku a přijímá konkrétní rozhodnutí, a to vždy bez ohledu na dopad do vlastního hospodaření. Domácí měnová politika se v roce 2018 nacházela ve fázi postupné normalizace, jejímž charakteristickým rysem je růst nominálních úrokových sazeb. Od ukončení kurzového závazku v dubnu 2017 ČNB navýšila měnověpolitické úrokové sazby celkem sedmkrát, z toho pětkrát v roce 2018.

Navzdory dřívější normalizaci domácí měnové politiky oproti politice ECB došlo k přerušení posilujícího trendu kurzu koruny, které bylo vyvoláno zejména vývojem na světových finančních trzích. Do budoucna lze však nadále očekávat obnovení trendového posilování domácí měny v souvislosti s procesem přibližování k vyspělým ekonomikám. To bude doprovázeno kumulací nerealizovaných kurzových ztrát ČNB.

Graf č. 1 – Vývoj hospodářského výsledku ČNB v letech 2008 až 2018

II. NÁKLADY A VÝNOSY

II. 1. SHRNUTÍ

ČNB vykázala v roce 2018 zisk ve výši 1 790 mil. Kč. Vedle domácích faktorů měl na hospodaření ČNB vliv i vývoj v zahraničí. Trend apreciace kurzu koruny, obnovený po ukončení kurzového závazku, se v důsledku globálních faktorů přerušil. Domácí měna oslabila v různém rozsahu vůči hlavním rezervním měnám. Zvýšení korunové hodnoty cizoměnových aktiv a pasiv proto vygenerovalo kurzový zisk v souhrnné výši 42 mld. Kč.

Proces normalizace měnové politiky, zahájený ukončením kurzového závazku a pokračující postupným zvyšováním nominálních úrokových sazeb, má v kombinaci s aktuálním objemem volné likvidity na domácím bankovním trhu nezanedbatelný dopad do hospodaření ČNB.

Správa devizových rezerv zakončila rok záporným saldem nákladů a výnosů, což je v historickém kontextu výsledek mimořádný. Jedná se o souběh nízkých výnosů pevně úročených instrumentů, které jsou v případě peněžního trhu eurozóny již dlouhou dobu záporné, a krátkodobého propadu akciových trhů, ke kterému došlo v závěru roku ve všech významných světových regionech. K následné korekci akciových ztrát došlo až s časovým odstupem v lednu 2019.

Provozní náklady a náklady spojené s emisí oběživa meziročně vzrostly. Pomineme-li odlišnou srovnávací základnu, která v roce 2017 zahrnovala mimořádný výnos z prodeje ubytovacího zařízení a výnos z ukončení výměny neplatné bankovky nominální hodnoty 50 Kč, lze za hlavní faktor označit proces navyšování počtu zaměstnanců zejména v oblasti dohledu a zvýšený rozsah výroby českých peněz.

Tabulka č. 1 – Náklady a výnosy ČNB v roce 2018

	údaje uvedeny v mil. Kč			
	náklady	výnosy	saldo	meziroční změna salda
oblast měnová:	155 916	159 894	3 978	251 964
▪ provádění měnové politiky	27 716	0	-27 716	-23 687
▪ správa devizových rezerv	109 951	98 021	-11 930	-37 915
▪ kurzové rozdíly	17 300	59 562	42 262	313 243
▪ klientské operace	48	1 318	1 270	278
▪ ostatní operace	901	993	92	45
oblast emise a správy peněz	508	458	-50	-461
oblast provozní	2 344	206	-2 138	-419
celkem	158 768	160 558	1 790	251 084

Meziroční srovnání v letech 2018 a 2017 se nachází v příloze č. 1.

II. 2. OBLAST MĚNOVÁ

Oblast měnová zahrnuje náklady a výnosy související s realizací měnové politiky, správou devizových rezerv, kurzovými rozdíly, konsolidací bankovního sektoru a službami poskytovanými klientům (především státní pokladně).

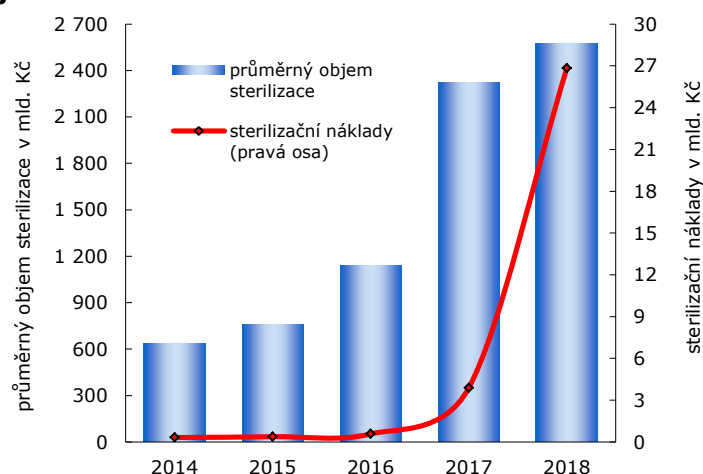
rok	náklady	údaje uvedeny v mil. Kč	
		výnosy	saldo
2018	155 916	159 894	3 978
2017	325 034	77 048	-247 986

II. 2. 1. Provádění měnové politiky

Domácí měnová politika se v roce 2018, jak již bylo zmíněno v úvodu, nacházela ve fázi normalizace, spočívající ve zvyšování nominálních úrokových sazeb. Od ukončení kurzového závazku v dubnu 2017 ČNB zvýšila svou limitní dvoutýdenní (2T) repo sazbu celkem sedmkrát, z toho pětkrát v roce 2018. S ohledem na potřeby domácí měnové politiky se zvyšovaly i další základní úrokové sazby, tj. diskontní a lombardní sazba. Zvyšování úrokových sazeb bylo postupné, v krocích po 25 bazických bodech. Poslední úprava proběhla 2. listopadu s tím, že 2T repo sazba dosáhla hodnoty 1,75 % p. a., diskontní sazba 0,75 % p. a. a lombardní sazba 2,75 % p. a.

Zvyšování úrokových sazeb v kombinaci s nárůstem volné likvidity bankovního sektoru, k němuž došlo v období platnosti kurzového závazku, významně zvýšilo nákladovost operací na volném trhu. V průběhu kalendářního roku 2018 ČNB vynaložila na tento typ měnových operací úrokové náklady v celkovém rozsahu 26,8 mld. Kč.

Graf č. 2 – Vývoj sterilizace a sterilizačních nákladů ČNB v letech 2014 – 2018

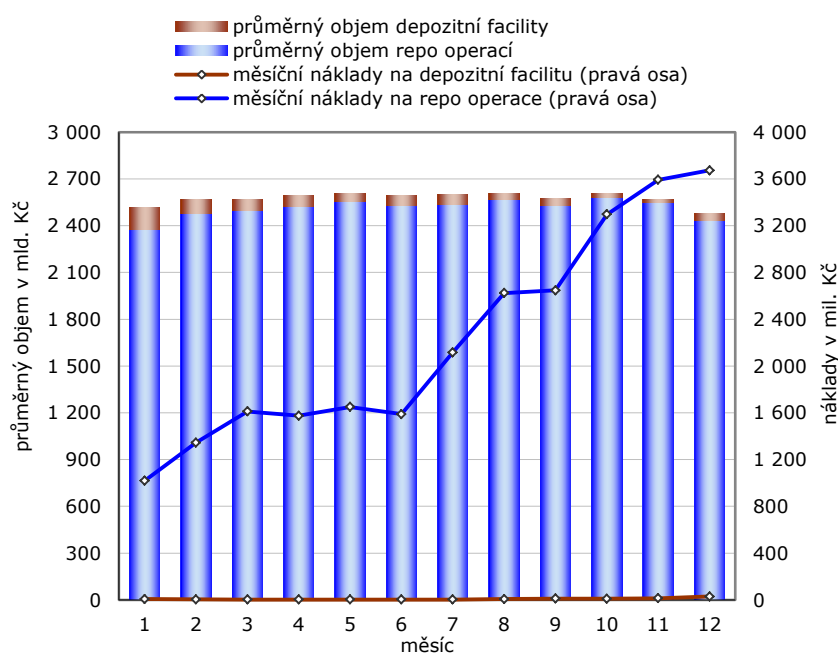
Vzhledem k vyššímu úročení ukládal bankovní sektor volnou likviditu především prostřednictvím stahovacích 2T repo operací¹⁾. Tímto typem měnového nástroje ČNB

¹⁾ V rámci stahovacích repo operací je bankám nabízena možnost uložit si na účty centrální banky volné peněžní prostředky za úrokovou sazbu, která nepřevyší vyhlášenou dvoutýdenní repo sazbu.

sterilizovala průměrně 2 512 mld. Kč s náklady 26,7 mld. Kč. Depozitní facilitou²⁾, která je úročena diskontní sazbou, v průměru sterilizovala 61 mld. Kč s náklady 0,1 mld. Kč. Součástí portfolia měnověpolitických nástrojů jsou i povinné minimální rezervy³⁾ (dále jen „PMR“) bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev. Při průměrném objemu těchto rezerv ve výši 80 mld. Kč vyplatila ČNB úroky v souhrnném objemu 0,9 mld. Kč.

Rozsah a struktura měnověpolitických operací realizovaných ČNB v roce 2018 a jejich dopad do nákladů ČNB zobrazuje graf č. 3.

Graf č. 3 – Vývoj stahovacích repo operací a depozitní facility v roce 2018

II. 2. 2. Správa devizových rezerv

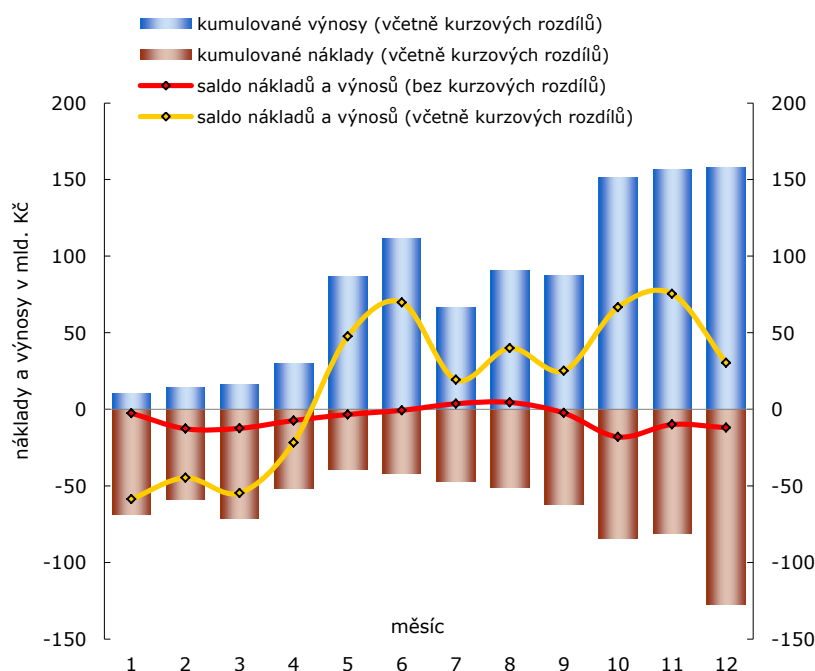
Výsledek dosažený při správě devizových rezerv představoval záporné saldo nákladů a výnosů ve výši 11 930 mil. Kč. Dluhopisová portfolia, v nichž je uložena největší část devizových rezerv, přispěla souhrnným výnosem 18,6 mld. Kč. Vedle úrokové složky s výnosem 15,7 mld. Kč se na dosaženém výsledku podílela i složka kapitálová se souhrnným výnosem 2,9 mld. Kč, který dle nové účetní metodiky zahrnoval i nerealizované zisky/ztráty z přecenění dluhopisů vykazované v minulosti mimo hospodářský výsledek. Zásadní faktor, který stáhl souhrnný výsledek správy devizových rezerv do záporu, se ale odehrál na akciových trzích. Přestože je v akciích alokováno méně než 10 % devizových rezerv, těžila ČNB v posledních letech z růstu akciových trhů. Ten se postupně vyčerpal a v závěru roku proběhla rozsáhlá vlna výprodejů doprovázená korekcí akciových indexů všech významných světových trhů. Akciová portfolia proto uzavřela rok souhrnnou ztrátou 26,9 mld. Kč pramenící z nerealizovaných kapitálových ztrát. Částečná korekce těchto ztrát nastala až v lednu 2019.

²⁾ Depozitní facilitu je úročena diskontní sazbou a poskytuje bankám možnost uložit přebytečnou likviditu přes noc u ČNB.

³⁾ PMR jsou uloženy na účtech vedených u centrální banky. Předepsaná sazba PMR je stanovena na 2 % z celkového objemu primárních závazků vůči nebankovním subjektům dané banky, pobočky zahraniční banky a spořitelního a úvěrního družstva, jejichž splatnost nepřevyšuje dva roky. PMR jsou úročeny dvoutýdenní repo sazbou, maximálně však do jejich stanovené výše (nad tuto úroveň se pak neúročí).

Výnos devizových rezerv, měřený jako vážený průměr výnosů spravovaných portfolií v rezervních měnách, činil -0,43 % p. a. (v roce 2017 bylo dosaženo 1,13 % p. a.). Jednotlivá portfolia v rezervních měnách pak dosáhla následujících hodnot: euro -1,33 % p. a., americký dolar 0,48 % p. a., kanadský dolar 1,17 % p. a., švédská koruna -0,03 % p. a. a australský dolar 3,56 % p. a. Souhrnný korunový výnos, který zahrnuje i kurzové rozdíly, dosáhl 1,10 % p. a. (v roce 2017 bylo dosaženo -7,45 % p. a.).

Graf č. 4 – Kumulované náklady a výnosy ze správy devizových rezerv ČNB v roce 2018 – včetně započtení vlivu přecenění dluhopisů

V návaznosti na významný nárůst devizových rezerv ČNB zavedla v říjnu 2017 tzv. tranšování rezerv. Jedná se o přístup řízení devizových rezerv, který rezervy interně rozděluje na dvě části. Zatímco likviditní tranše poskytuje prostor pro implementaci měnové politiky, investiční tranše slouží jako zdroj dodatečného výnosu. Instrumenty používané v rámci investiční tranše přirozeně nesou vyšší riziko. Zároveň se počítá s delším investičním horizontem, který umožní případné ztráty pokrýt při vzestupné fázi cyklu na finančních trzích.

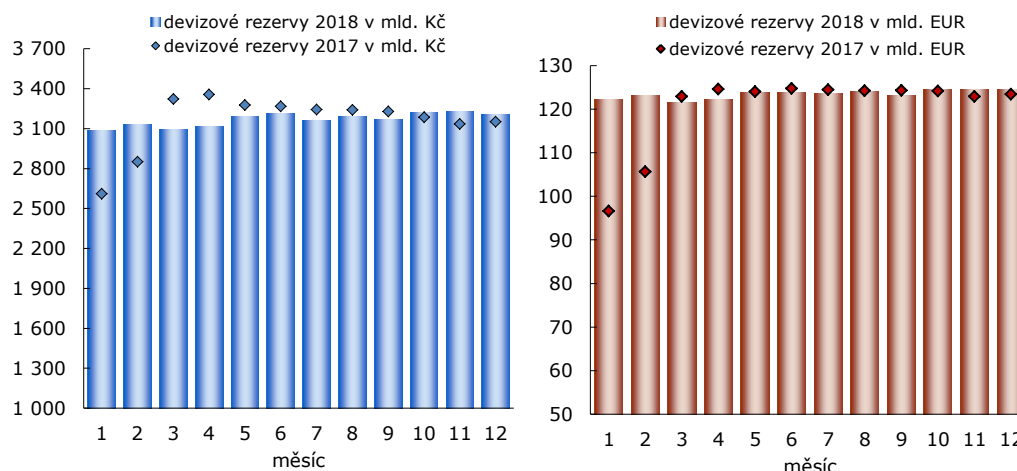
Likviditní tranše zaujímala ke konci roku 2018 celkem 48 % tržní hodnoty devizových rezerv a vážený průměr výnosů likviditních portfolií v rezervních měnách činil -0,13 %. Negativní výsledek souvisel především se zápornými úrokovými sazbami v EUR, neboť většinu tranše tvoří EUR portfolio uložené na depozitech u centrálních bank. Negativní výsledek eurové části byl částečně kompenzován pozitivními výsledky dolarové části tranše.

Podíl investiční tranše činil 52 % s tím, že vážený průměr výnosů investičních portfolií dosáhl -0,70 %. Hlavním důvodem negativního výsledku byl již zmíněný propad cen na akciovém trhu. Tento výsledek byl jen částečně kompenzován výnosem pevně úročených portfolií.

Velikost devizových rezerv činila na konci roku 2018 celkem 3 202 mld. Kč, což odpovídá hodnotě 124,5 mld. EUR. V meziročním srovnání korunová hodnota devizových rezerv vzrostla o 51 mld. Kč, resp. o 1,6 %. Hlavní důvod souvisel s oslabením domácí měny vůči hlavním rezervním měnám (euru i americkému dolaru). Z externích toků připadl největší podíl na

konverze prováděné na účtech klientů, zejména Ministerstva financí ČR (dále jen „MF ČR“), přes které jsou čerpány finanční prostředky uvolněné z fondů Evropské unie nebo jsou odváděny finanční příspěvky ČR do rozpočtu Evropské komise. Naopak negativní vliv na velikost devizových rezerv měl záporný výnos portfolií.

Graf č. 5 – Vývoj devizových rezerv ČNB v roce 2018

Kreditní kvalita aktiv zahrnutých do devizových rezerv byla nadále vysoká. Celkem 95 % investic (nákup cenných papírů vlád, vládních agentur, některých územních celků v Německu, nadnárodních organizací a depozita u centrálních bank) směřovalo do instrumentů s hodnocením „AAA“ až „AA-“. Akciová portfolia spravují externí správci a jsou investována výhradně na trzích s příslušnými benchmarkovými indexy: evropském (MSCI Euro), americkém (S&P 500), britském (FTSE 100), japonském (Nikkei 225), kanadském (S&P TSX) a australském (S&P ASX 200).

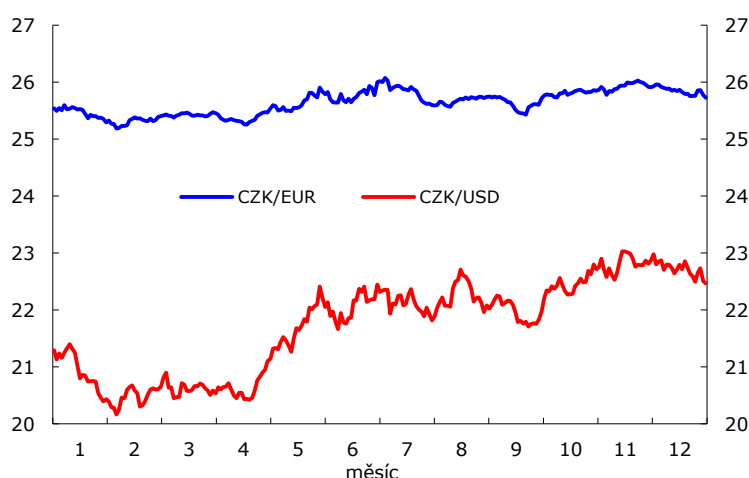
II. 2. 3. Kurzové rozdíly

Setrvalé posilování domácí měny, k němuž docházelo od opuštění kurzového závazku, bylo taženo reálnou konvergencí české ekonomiky a kladným úrokovým diferencíalem vůči eurozóně, který je důsledkem dřívějšího návratu domácí měnové politiky k normálu oproti politice ECB. Vlivem domácích faktorů koruna lehce posilovala i počátkem roku 2018. Změna tohoto trendu ve druhém čtvrtletí souvisela především s globálními faktory, do kterých se promítl posun vnímání hospodářského a především měnověpolitického vývoje a výhledu v hlavních světových regionech. Na oslabených pozicích setrvala koruna vůči hlavním rezervním měnám až do konce roku 2018. Výsledný kurzový zisk ve výši 42 mld. Kč pramenil zejména z nerealizovaných kurzových zisků a ztrát (97 %), které vznikají v důsledku pohybu měnových kurzů u cizoměnových aktiv a pasiv držených v rozvaze do konce kalendářního roku⁴⁾. Výsledný nerealizovaný kurzový zisk byl dosažen vůči USD (36,3 mld. Kč), EUR (12,7 mld. Kč) a JPY (7,3 mld. Kč). Kurzovou ztrátu zaznamenala aktiva CAD (5,8 mld. Kč), AUD (5,3 mld. Kč), SEK (1,3 mld. Kč) a GBP (0,7 mld. Kč).

⁴⁾ Příčinou vzniku kurzových rozdílů je otevřená devizová pozice ČNB, vyplývající z vysokého podílu cizoměnových aktiv v bilanci banky (z důvodu držby devizových rezerv související s realizací měnové politiky), a změna kurzu české koruny vůči rezervním měnám uskutečněná v rámci kalendářního roku. Při stávající struktuře devizových aktiv a pasiv ČNB jsou doprovodným znakem apreciacie (posílení) domácí měny kurzové ztráty a v případě depreciace naopak kurzové zisky.

Nejvýznamnější část kurzových rozdílů pramenila z aktiv denominovaných v americkém dolaru. Volatilita měnového páru CZK/USD bývá tradičně vyšší, než v případě měnového páru CZK/EUR. Posílení koruny vůči dolaru počátkem roku souviselo s oslabováním dolaru na světových trzích. Po odeznění příčin slabšího dolaru se kurz koruny stabilizoval. Významnější korekce nastala až v polovině dubna, kdy společná evropská měna oslabila k americkému dolaru, což se přeneslo i do vývoje kurzu domácí měny. Koruna v té době oslabila vůči dolaru až na 22,4 CZK/USD. I přes následné větší či menší korekce koruna uzavřela rok 2018 na této úrovni.

Graf č. 6 – Vývoj kurzu CZK/EUR a CZK/USD v roce 2018

II. 2. 4. Klientské operace

ČNB zajišťuje mezibankovní platební styk a evidenci a vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy. Svým klientům poskytuje vybrané služby v oblasti vedení a správy účtů. Rovněž je pověřena správou informačního systému Centrální registr úvěrů, který soustřeďuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob. Poskytované služby jsou zpoplatněny, aby pokryly náklady na provoz a přiměřený rozvoj systémů.

V roce 2018 ČNB hospodařila s čistým výnosem 1 270 mil. Kč. Významná část příjmu plynula z konverzí, při nichž jsou na základě požadavku klienta převáděny cizoměnové prostředky do českých korun a naopak. Nejvýznamnější transakce jsou realizovány na účtech MF ČR, kde jsou alokovány finanční prostředky přijaté z fondů Evropské unie nebo příspěvky, které ČR odvádí do rozpočtu Evropské komise. Příjmovou stranu rovněž naplňují poplatky za vedení účtů státní pokladny, zajišťování mezibankovního zúčtování a služby související s evidencí a vypořádáním obchodů s krátkodobými dluhopisy, poplatky z hotovostních operací prováděných s cizí měnou a poplatky za vedení Centrálního registru úvěrů.

Úročení finančních prostředků klientů, uložených na účtech v ČNB, nemá zásadní dopad do hospodaření. MF ČR investuje volné finanční prostředky souhrnného účtu státní pokladny na mezibankovním peněžním trhu. Na účtech v ČNB je uloženo tzv. technické minimum (kreditní zůstatky do limitu 30 mil. Kč, resp. 10 mil. EUR), které je úročeno dle platného sazebníku ČNB.

II. 2. 5. Ostatní operace

Ostatní operace zahrnují zejména náklady a výnosy vyplývající z řešení neukončených případů programu konsolidace bankovního sektoru nebo jiných historických a doposud neuzavřených kauz. Pohledávky ČNB z úvěrů za bývalými bankami jsou kryty opravnými položkami. Jejich výši ČNB průběžně aktualizuje, a to na základě změny odhadu návratnosti příslušných aktiv v návaznosti na průběh konkurzních řízení.

Ostatní operace uzavřely rok 2018 kladným saldem nákladů a výnosů ve výši 92 mil. Kč. Dosažený výsledek ovlivnilo rozpuštění opravných položek za bývalou AB Banka, a. s., do výnosů v objemu 85 mil. Kč v důsledku stejně vysoké splátky pohledávky z částečného rozvrhu v rámci probíhajícího konkurzního řízení. Vedle toho ČNB obdržela poplatky ve výši 7 mil. Kč za správu a vedení účtů speciálních vládních úvěrů a za poskytnutou záruku.

Vzhledem k ukončenému konkurznímu řízení za bývalou bankou Velkomoravská banka, a. s., a následnému vymazání subjektu z obchodního rejstříku byla do nákladů odepsána zbývající část pohledávky ve výši 901 mil. Kč při současném rozpuštění opravných položek ve stejné výši do výnosů. Z pohledu kalendářního roku se tedy jednalo o neutrální dopad do hospodaření banky.

V souvislosti s transakcemi, které ČNB prováděla v minulosti při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti ČNB či třetím osobám vedeno několik soudních řízení. Na základě spolupráce s externími právními kanceláři a na základě vlastního posouzení těchto sporů ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít zásadní dopad na její finanční pozici, a proto na ně není tvořena rezerva.

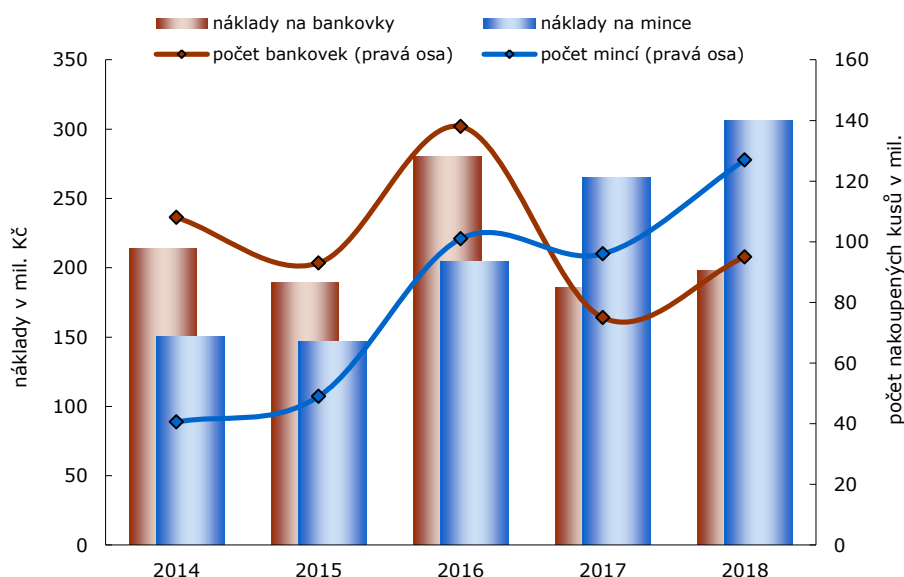
II. 3. OBLAST EMISE A SPRÁVY PENĚŽ

Oblast emise a správy peněz zahrnuje výrobu, přípravu a ochranu českých peněz. Výnosovou stranu tvoří především prodej numismatického materiálu (např. pamětních stříbrných mincí, zlatých mincí a mincí z obecného kovu do sad) a poplatky vyměřené bankám v souladu s Ceníkem peněžních a obchodních služeb ČNB.

rok	náklady	údaje uvedeny v mil. Kč	
		výnosy	saldo
2018	508	458	-50
2017	453	864	411

ČNB objednává dle potřeby peněžního oběhu u smluvních partnerů požadované množství českých bankovek a mincí. Výhradním dodavatelem bankovek je Státní tiskárna cenin Praha, s. p., dodávky mincí z obecného kovu a mincí z drahých kovů zajišťuje Česká mincovna, a. s. Počet a struktura nakupovaných bankovek a mincí se v jednotlivých letech liší dle aktuálního stavu zásob a vývoje peněžního oběhu. Počet nakoupených bankovek se v roce 2018 meziročně zvýšil o 20 mil. kusů. Státní tiskárna cenin Praha, s. p., dodala celkem 95 mil. kusů nových bankovek nominálních hodnot 2000 Kč, 200 Kč a 100 Kč. Česká mincovna, a. s., vyrobila a dodala celkem 127 mil. kusů mincí z obecného kovu, zlatých a pamětních stříbrných mincí. Objem výroby numismatického materiálu vychází z emisního plánu a požadavků smluvních partnerů.

Graf č. 7 – Vývoj nákladů ČNB na nákup českých peněz v letech 2014 – 2018

Na vývoj nového ochranného prvku českých platidel a přípravu nové emise zlatých a pamětních stříbrných mincí a na přípravu první pamětní bankovky ČNB vynaložila 4 mil. Kč.

Výnosy v oblasti emise a správy oběživa činily celkem 458 mil. Kč. Jejich největší část 437 mil. Kč souvisela s prodejem numismatického materiálu, tj. pamětních stříbrných mincí

a zlatých mincí⁵⁾ a mincí z obecného kovu do sad. Vedle toho ČNB vyměřila poplatky za peněžní služby poskytované klientům v oblasti peněžního oběhu v souhrnné výši 16 mil. Kč. Meziroční pokles celkového objemu výnosů nejvýrazněji ovlivnila odlišná srovnávací základna, která v roce 2017 zahrnovala mimořádný výnos z neplatných bankovek nominální hodnoty 50 Kč (579 mil. Kč), které se po vypršení termínu jejich výměny nevrátily z oběhu.

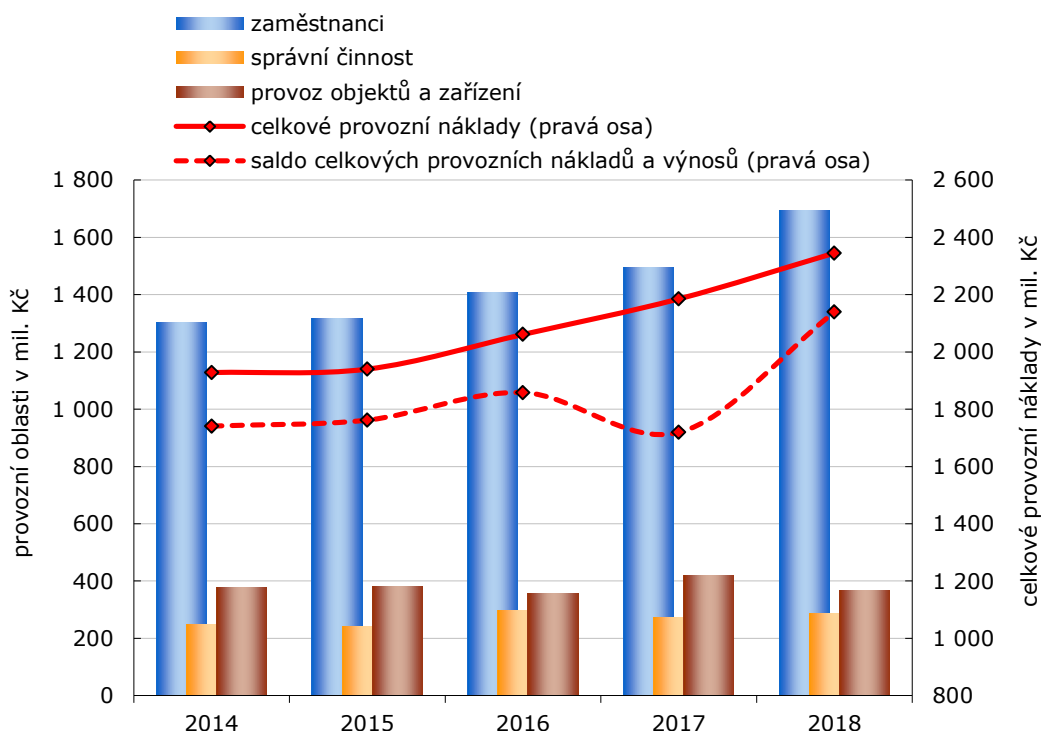
⁵⁾ Při výrobě zlatých mincí využívá ČNB zlato ze svých zásob, ve kterých je evidováno v historické ceně (průměrná nákupní cena). Při prodeji zlaté mince je spotřebované zlato oceněno aktuální tržní cenou.

II. 4. OBLAST PROVOZNÍ

V roce 2018 skončilo hospodaření ČNB v provozní oblasti celkovým záporným saldem nákladů a výnosů ve výši 2 138 mil. Kč, což je meziroční nárůst o 24 %, resp. o 419 mil. Kč. Tuto významnou změnu ovlivnil mimořádný faktor prodeje ubytovacího zařízení v dubnu 2017. Po očištění jeho vlivu lze reálně hovořit o meziročním zvýšení čistých nákladů o 14 %, resp. 264 mil. Kč.

rok	náklady	údaje uvedeny v mil. Kč	
		výnosy	saldo
2018	2 344	206	-2 138
2017	2 185	466	-1 719

Graf č. 8 – Provozní náklady ČNB v letech 2014 – 2018

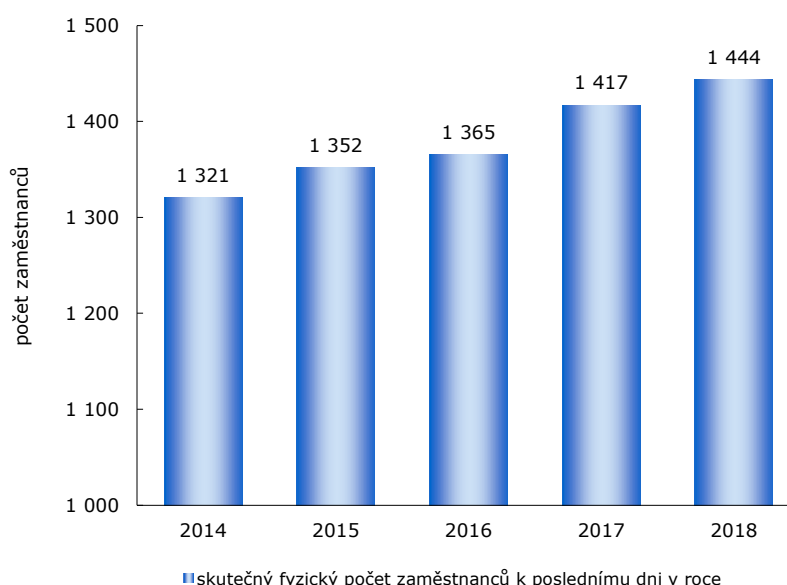
Poznámka: Součástí nákladů na správní činnost byly v roce 2014 a 2015 i mimořádné náklady a výnosy z přecenění sbírkových předmětů v řádu jednotek mil. Kč.

II. 4. 1. Zaměstnanci

Náklady na zaměstnance zahrnují především mzdy včetně náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody pojistného, vzdělávání a zaměstnanecké benefity. Jedná se o stěžejní oblast provozních nákladů s podílem 72 %. V absolutním vyjádření vynaložila ČNB celkem 1 692 mil. Kč, což je meziroční nárůst osobních nákladů o 13,3 %. Pokud vezmeme v úvahu základní mzdy, příplatky, odměny a náhrady mezd dosáhl meziroční nárůst 10,3 %. Z tohoto 5,3 p. b. souviselo s výsledky kolektivního vyjednávání a rozhodnutím bankovní rady o řízení mzdového vývoje v ČNB a dalších 5,0 p. b. tvořil nárůst mzdových nákladů na nově

zřízená pracovní místa. Fyzický počet zaměstnanců, evidovaný k poslednímu dni kalendářního roku, se od roku 2015 průběžně zvyšuje. Významným impulsem bylo v tomto ohledu nabytí účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru, který od prosince 2016 pověřil ČNB výkonem dohledu nad celým trhem spotřebitelských úvěrů včetně nebankovních společností. Proces naplňování nových pracovních pozic je pozvolný s ohledem na aktuální stav domácího pracovního trhu, a stále není zcela ukončen. V roce 2018 se fyzický počet zaměstnanců meziročně zvýšil o 27 na celkový stav 1 444.

Graf č. 9 – Počet zaměstnanců ČNB v letech 2014 až 2018

Souhrnné mzdové náklady⁶⁾ na zaměstnance ČNB byly vynaloženy v objemu 1 171 mil. Kč, přičemž mzdové prostředky určené na základní mzdy, příplatky, odměny a náhrady mezd činily 1 148 mil. Kč.

Odvody zákonného pojistného⁷⁾ a sankčního odvodu za nesplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dosáhly částky 387 mil. Kč. Na zaměstnanecké benefity ČNB vynaložila 119 mil. Kč, z toho největší část (61 mil. Kč) tvořily příspěvky poskytnuté zaměstnancům na jejich životní, kapitálově důchodové a penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření.

Náklady na vzdělávání zaměstnanců ČNB (14 mil. Kč) se meziročně snížily. Finanční prostředky byly vynaloženy zejména na odborné kurzy a semináře pořádané v zahraničních centrálních bankách a institucích, na specializované ekonomické a finanční kurzy, IT vzdělávání a na jazykovou výuku, u které byla navýšena finanční spoluúčast zaměstnanců.

⁶⁾ Zahrnují základní mzdy, příplatky, odměny, náhrady mezd, náhrady při dočasné pracovní neschopnosti a ostatní osobní náklady.

⁷⁾ Zahrnují pojistné na veřejné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvky na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

V příloze č. 3 Roční zprávy o výsledku hospodaření ČNB je, v souladu s § 47 odst. 3 zákona o ČNB, uvedena informace o mzdách vyplacených jednotlivým členům bankovní rady v roce 2018.

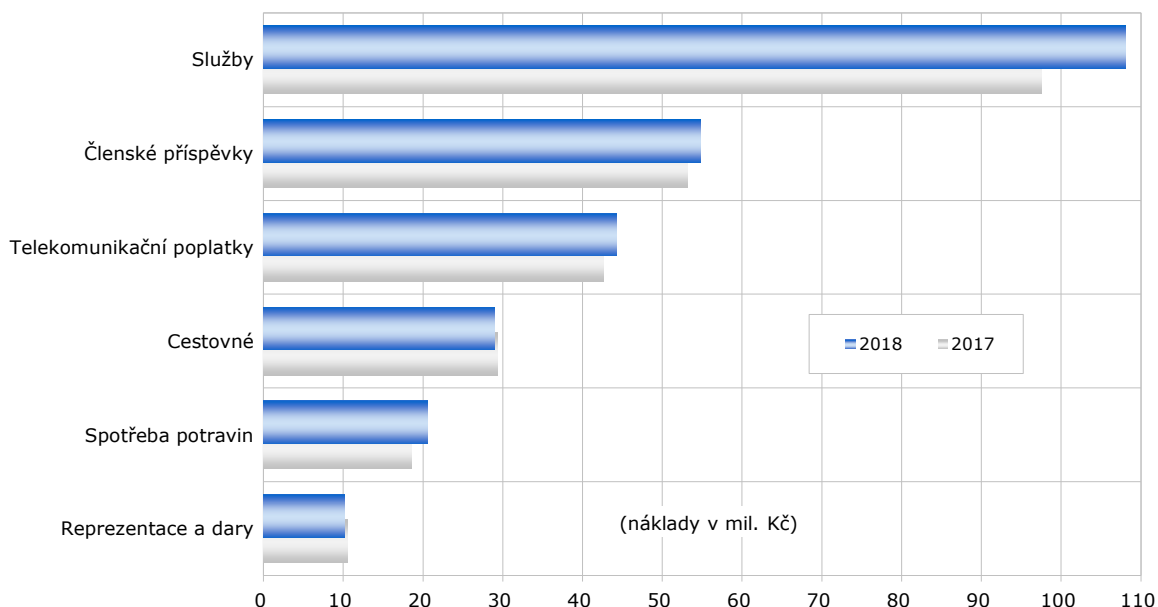
II. 4. 2. Správní činnost

Oblast zahrnuje náklady vynaložené na služby nakupované od externích dodavatelů (např. podpora informačních technologií, právní, auditorská a ratingová podpora, úklid), členské příspěvky hrazené zejména za povinné členství ČNB v zahraničních orgánech dohledu nad finančním trhem (ESAs) a dalších zahraničních profesních organizacích, telekomunikační poplatky nebo zahraniční a tuzemské pracovní cesty. Správní činnost rovněž zahrnuje agendu závodního stravování, propagaci aktivit spojených například se zvyšováním finanční gramotnosti či reprezentační náklady ČNB.

V roce 2018 vynaložila ČNB v této oblasti celkové náklady 286 mil. Kč, což představuje v porovnání s předchozím rokem nárůst o 13 mil. Kč. Meziročně vzrostly zejména náklady na podporu a rozvoj IT, služby poskytované mobilním operátorem, právní služby a náklady vynaložené na zajištění závodního stravování.

Přehled nejvýznamnějších nákladových položek správní činnosti zobrazuje graf č. 10.

Graf č. 10 – Náklady na správní činnost

Výnosy ze správní činnosti činily celkem 170 mil. Kč. Nejvýznamnější podíl (65 %) zaujímaly správní poplatky vyměřené při dohledu nad finančními trhy. Jejich absolutní výše dosáhla 110 mil. Kč, což je v meziročním srovnání pokles o 30 mil. Kč. Na provoz Centrální evidence účtů ČNB obdržela dle smluvního ujednání s MF ČR finanční prostředky v souhrnné výši 11 mil. Kč. Stejný objem tržeb byl vyměřen za školení o falzifikátech českých platidel.

II. 4. 3. Provoz objektů a zařízení

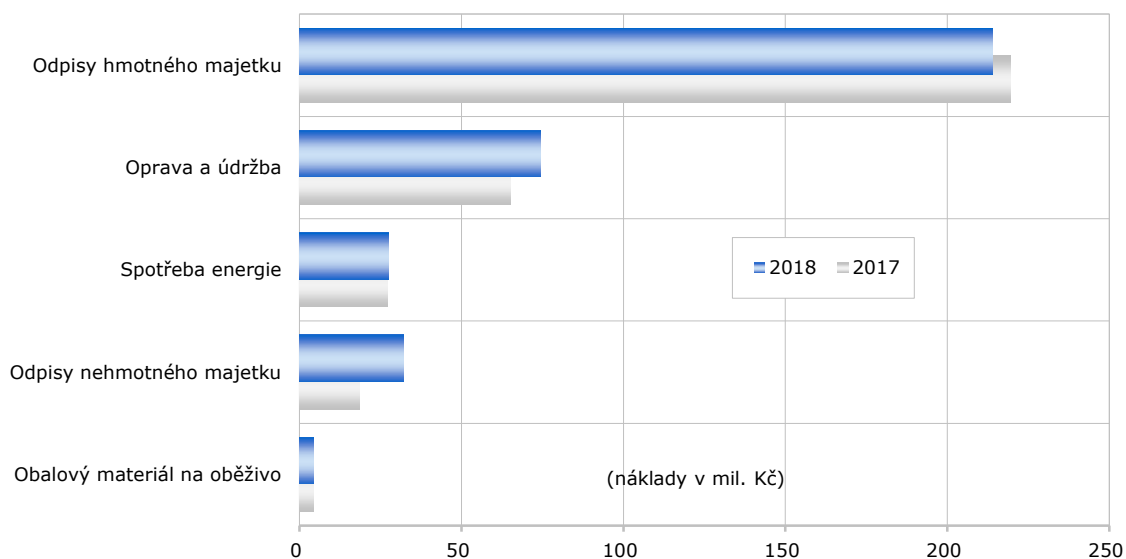
Náklady na provoz objektů a zařízení zahrnují zejména odpisy hmotného a nehmotného majetku, údržbu a opravy majetku, spotřebu energií a provozního materiálu.

Na provoz objektů a zařízení ČNB vynaložila 366 mil. Kč, což představuje meziroční pokles nákladů o 52 mil. Kč, který do značné míry souvisí s odlišnou srovnávací základnou, která v roce 2017 zahrnovala i mimořádný odpis při prodeji ubytovny ČNB.

Objemově největší část nákladů (246 mil. Kč) generovaly odpisy hmotného a nehmotného investičního majetku, která zaznamenaly mírný meziroční nárůst o 8 mil. Kč. Oprava a údržba majetku vrostla o 9 mil. Kč na celkových 74 mil. Kč. Meziroční výkyvy nákladů v této úrovni jsou spíše odrazem plánu oprav různého technologického vybavení budov. Na spotřebu energií ČNB vynaložila 27 mil. Kč, což je identická výše z předchozího roku. Největší část 19 mil. Kč připadla na spotřebu elektrické energie.

V grafu č. 11 je zobrazen přehled nejvýznamnějších nákladových položek obsažených v provozu objektů a zařízení.

Graf č. 11 – Náklady na provoz objektů a zařízení

Výnosy z provozu objektů a zařízení činily celkem 34 mil. Kč a převážně pramenily z pronájmu obchodních prostor. Významný meziroční pokles celkových výnosů z provozu objektů souvisí s již zmíněným prodejem dlouhodobě ztrátového ubytovacího zařízení ČNB v roce 2017.

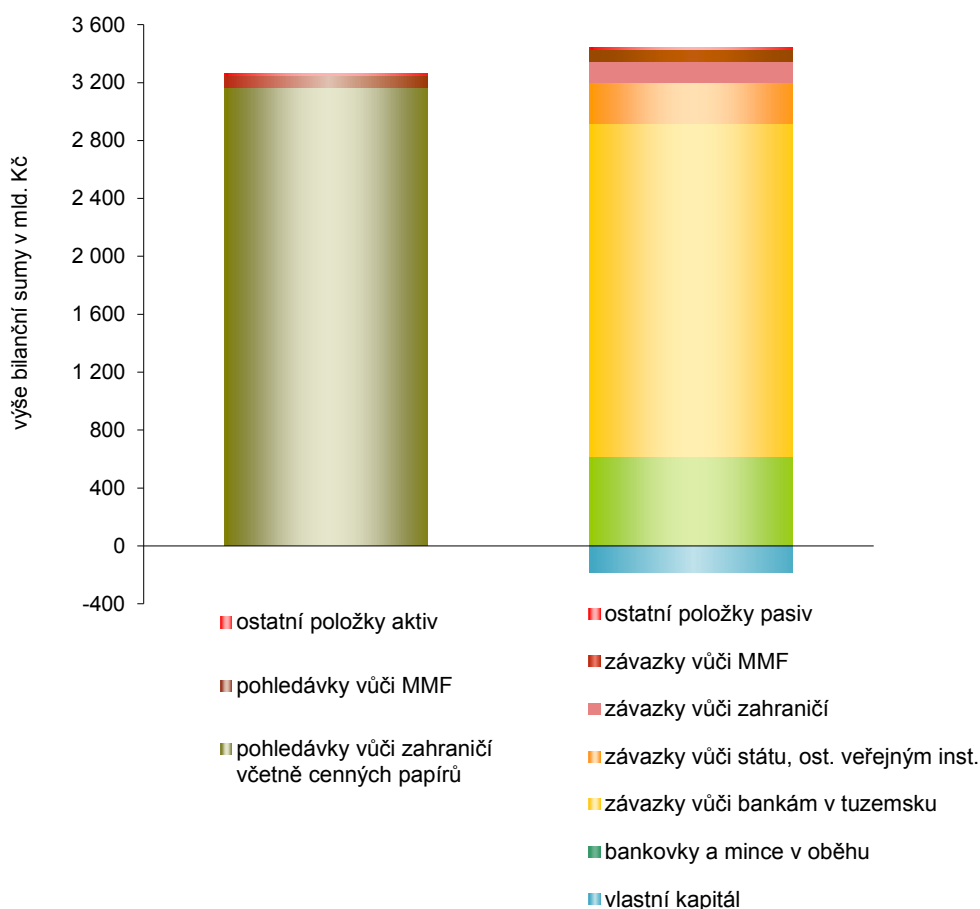
III. AKTIVA A PASIVA

III. 1. ÚVOD A SHRNUTÍ

Nastavení a způsob realizace měnové politiky ovlivňují strukturu a velikost bilance ČNB. Její pasivní stranu tvoří zejména volné likvidní prostředky bankovního sektoru a oběživo. Obě bilanční položky jsou hlavním zdrojem financování aktivní strany bilance ČNB reprezentované zejména devizovými rezervami. Zmíněné bilanční položky mají rozhodující vliv na hospodářský výsledek ČNB. Devizové rezervy generují tržní výnos a při výkyvech kurzu koruny vůči cizím měnám, jež se nacházejí na účtech centrální banky, generují kurzové rozdíly. Volné finanční prostředky bankovního sektoru uložené na účtech v ČNB prostřednictvím měnověpolitických nástrojů (repo operace, krátkodobé vklady a PMR) jsou úročeny a generují proto náklad. Oběživo je neúročeným zdrojem finančních prostředků centrální banky. Náklady jsou v tomto případě spojeny s vývojem, nákupem a správou bankovek a mincí a zajištěním plynulého peněžního oběhu.

Po ukončení kurzového závazku a s ním spojených devizových intervencí se velikost bilance ČNB stabilizovala. Bilanční suma meziročně vzrostla o 1,5 % na hodnotu 3 261 mld. Kč. Vzrostlo oběživo a veřejné finanční prostředky uložené na účtech ČNB. Současně se zvýšila korunová hodnota devizových rezerv.

Graf č. 12 – Struktura aktiv a pasiv ČNB k 31. prosinci 2018

III. 2. POPIS VĚCNÉHO OBSAHU VYBRANÝCH POLOŽEK AKTIV A PASIV**III. 2. 1. Aktiva****Tabulka č. 2 – Aktiva ČNB na konci roku 2018 a 2017**

	údaje uvedeny v mil. Kč	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
zlato	546	602
pohledávky vůči MMF	82 840	81 008
pohledávky vůči zahraničí včetně CP	3 167 269	3 120 494
pohledávky vůči bankám v tuzemsku	0	0
hmotný a nehmotný majetek	3 237	3 308
ostatní aktiva	6 741	6 729
aktiva celkem	3 260 633	3 212 141

Pohledávky vůči zahraničí, včetně cenných papírů, představují nakoupené dluhopisy, akcie, prostředky na běžných účtech u bank v zahraničí, prostředky poskytnuté do reverzních repo operací a valuty v držení ČNB. Dluhopisy se vykazují včetně naběhlého úrokového výnosu. Společně s akciemi se oceňují reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty, vyplývající ze změny tržní hodnoty, se vykazují přímo ve výkazu zisku a ztráty.

Pohledávky vůči zahraničí zaujímají dominantní podíl (97 %) na aktivní straně rozvahy. Tato položka zahrnuje podstatnou část devizových rezerv, které ČNB investuje v souladu se svými zásadami pro jejich správu. Ty zohledňují funkci, kterou devizové rezervy plní, a berou zřetel na bezpečnost, likviditu a výnos. Největší část pohledávek (58 %) zaujímaly cenné papíry. Portfolio dluhopisů (vybraných vlád vyspělých zemí, nadnárodních institucí s nejlepšími ratingy nebo vybrané dluhopisy s vládní zárukou) ČNB spravuje aktivně. Do akciového portfolia je investováno přibližně 10 % devizových rezerv a správou jsou pověřeny dvě zahraniční společnosti. Vklady a finanční prostředky na běžných účtech vedených v zahraničních centrálních bankách, peněžních ústavech a institucích zaujímaly 40% podíl. Zbývající část pohledávek tvoří finanční prostředky vložené do reverzních repo operací, které ČNB provádí při správě svých devizových rezerv.

Hodnota pohledávek vůči zahraničí vyjádřená v korunách se meziročně zvýšila o 1,5 %. Důvodem jsou jednak kurzové rozdíly plynoucí ze změny kurzu koruny vůči zahraničním měnám, do kterých jsou finanční prostředky alokovány a dále pak externí toky z konverzí finančních prostředků prováděných na účtech klientů ČNB.

Pohledávky vůči MMF vyplývají z členství ČR v této mezinárodní instituci. Pohledávky zahrnují členskou kvótu v MMF, prostředky uložené nad rámec členského podílu, poskytnutou bezúročnou půjčku v rámci programu MMF na podporu chudých rozvojových států a poskytnutý dlouhodobý úvěr.

Pohledávky vůči MMF byly na konci roku 2018 evidovány v objemu 83 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 2 %.

V březnu 2010 ČNB uzavřela s MMF smlouvu o poskytnutí bilaterální půjčky. Do konce roku 2016 splatil MMF všechny v minulosti čerpané tranše. V roce 2013 uzavřela ČNB s MMF druhou bilaterální smlouvu, na jejímž základě mohly být čerpány finanční prostředky až do výše 1,5 mld. EUR. V srpnu 2017 vypršela platnost i této druhé úvěrové smlouvy, která nebyla po celou dobu své platnosti nikdy využita.

V roce 2017 byla během podzimního zasedání MMF podepsána v pořadí třetí bilaterální smlouva, opět na úvěrový rámec 1,5 mld. EUR, která je platná od září 2018. Úvěrová pohledávka ČNB vůči MMF je zajištěna státní zárukou ČR. Náklady ušlé příležitosti, náklady na zajištění kurzového rizika a transakční náklady se dělí mezi ČNB a MF ČR rovným dílem.

Ostatní položky aktiv činí v souhrnu 11 mld. Kč a nevykazují významnou meziroční změnu. Oblast agreguje následující bilanční položky:

- ostatní aktiva v celkové výši 6,7 mld. Kč, která zahrnují především akcie BIS (Bank for International Settlements) a podíl ve SWIFT, vyplývající z členství ČNB v těchto mezinárodních institucích, a splacený podíl ČR na kapitálu ECB, který činil ke konci roku 2018 celkem 6,5 mil. EUR. Ostatní aktiva dále zahrnují ocenění termínovaných obchodů na reálnou hodnotu, provozní zálohy vyplacené dodavatelům, poskytnuté zaměstnanecké úvěry a jiné drobnější pohledávky. Ostatní aktiva zahrnují i úvěry poskytnuté bývalým bankám v rámci programu konsolidace bankovního sektoru (zůstatková hodnota 1,36 mld. Kč). Případný rozdíl mezi účetní a reálnou hodnotou pohledávek je plně pokryt opravnými položkami;
- hmotný a nehmotný majetek ČNB v zůstatkové hodnotě 3,2 mld. Kč se meziročně snížil o 2 %;
- zlato ve výši 0,5 mld. Kč. V účetnictví ČNB je zlato, v souladu s českými účetními standardy, evidováno historickou cenou (průměrnou nákupní cenou), která na konci roku 2018 činila 62,39 Kč/g. Hodnota zlatých rezerv, vyjádřených v tržní ceně, by představovala částku 8,117 mld. Kč. Zlaté rezervy se meziročně snížily o 683 kg, neboť emisi zlatých mincí kryje ČNB z vlastních zásob. K 31. prosinci 2018 činila celková hmotnost zlatých rezerv ČNB 8 756 kg.

III. 2. 2. Pasiva

Tabulka č. 3 – Pasiva ČNB na konci roku 2018 a 2017

	údaje uvedeny v mil. Kč	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
bankovky a mince v oběhu	618 629	593 854
závazky vůči MMF	79 643	81 282
závazky vůči zahraničí	144 299	140 992
závazky vůči bankám v tuzemsku	2 303 096	2 294 920
závazky vůči státu a ost. veřejným institucím	282 275	269 895
ostatní pasiva	14 255	14 759
rezervy	258	245
vlastní kapitál	-181 822	-183 806
pasiva celkem	3 260 633	3 212 141

Závazky vůči bankám v tuzemsku zahrnují především závazky ČNB z titulu operací na volném trhu, které jsou reprezentovány hlavním měnovým nástrojem repo operacemi prováděnými formou tendru, a z titulu depozitní facility, prostřednictvím které ČNB poskytuje bankám možnost uložit si na účty centrální banky svou přebytečnou likviditu. Bilanční položka dále zahrnuje PMR uložené na účtech v ČNB a závazky vyplývající z finančních prostředků uložených na účtech pro výběr a skládání hotovostí.

K 31. prosinci 2018 ČNB evidovala závazky v souhrnné výši 2 303 mld. Kč, což je v meziročním srovnání nárůst o 0,3 %. V rámci repo operací byly alokovány finanční prostředky ve výši 2 131 mld. Kč a z titulu přijatých depozit 74 mld. Kč. Poměr korunové hodnoty těchto dvou měnových nástrojů se meziročně změnil ve prospěch více úročených repo operací. Na účtech zahrnovaných do PMR bylo evidováno 98 mld. Kč. Tato hodnota vyjadřuje pouze stav finančních prostředků uložených na příslušných účtech k 31. prosinci. Nelze ho tedy zaměňovat s předepsaným objemem PMR, který je stanoven na 2 % z celkového objemu primárních závazků vůči nebankovním subjektům dané banky, pobočky zahraniční banky či spořitelního a úvěrního družstva, jejichž splatnost nepřevyšuje dva roky. Předepsaný objem PMR se stanovuje na principu průměrování, tzn. příslušná banka je povinna udržovat na účtech pro plnění PMR takový denní zůstatek, který je v průměru za udržovací období roven minimálně stanovené PMR pro dané udržovací období. Průměrný objem PMR činil v roce 2018 80 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 5 %.

Bankovky a mince v oběhu představují účetní závazek emisní banky z titulu vydaných bankovek a mincí, které se nacházejí u bank, nebankovních finančních a nefinančních podniků, v držení institucí vládního sektoru a veřejnosti. Meziročně se celková nominální hodnota emitovaných bankovek a mincí zvýšila o 25 mld. Kč na celkových 619 mld. Kč.

Ke konci roku 2018 se nacházelo v oběhu 474 mil. kusů bankovek (meziroční nárůst o 3 %) a 1 969 mil. kusů mincí (meziroční nárůst o 6 %). Postavení nejčteněji emitované bankovky si udržel nominál 1000 Kč. Jeho zastoupení nicméně meziročně mírně kleslo na 30 %. Počet bankovek nominální hodnoty 2000 Kč naopak meziročně lehce vzrostlo na 27 %. Status nejrozšířenější mince z obecného kovu si udržel nominál 1 Kč s podílem 31 % na celkovém množství emitovaných mincí a nominál 2 Kč s podílem 25 %.

Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím představují finanční prostředky státu, jeho organizačních jednotek a dalších subjektů, jako jsou např. státní fondy nebo příspěvkové organizace, uložené v centrální bance. Pro potřeby státní pokladny vede ČNB soustavu korunových, eurových a vybraných cizoměnových účtů a poskytuje k nim dohodnutý rozsah bankovních služeb. Volné korunové a eurové zdroje státní pokladny investuje MF ČR v souladu se svojí strategií na peněžním trhu. Aktivnější řízení likvidity eurových prostředků ovlivňují záporné úrokové sazby pro nadlimitní objemy eurových prostředků klientů ČNB.

Celková hodnota závazků vůči státu a ostatním veřejným institucím činila na konci roku 2018 celkem 282 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 4 %. Vyšší stavy vykazovaly korunové i cizoměnové prostředky souhrnného účtu státní pokladny či vklady jiných veřejných klientů. V průběhu kalendářního roku závazky vůči státu značně kolísají, neboť MF ČR ukládá volnou likviditu souhrnného účtu státní pokladny na peněžním trhu. K ultimu kalendářního měsíce, resp. na konci roku, je ale umístění volných finančních prostředků obtížnější, neboť banky optimalizují výši a strukturu svých bilancí.

Závazky vůči zahraničí představují zejména hotovostní vklady centrálních bank a nadnárodních institucí uložených na účtech v ČNB. Jejich výše meziročně vzrostla o 2 % na celkovou hodnotu 144 mld. Kč.

Závazky vůči MMF představují přijaté vklady a účty MMF u ČNB, závazek ČNB z titulu nesplaceného členského vkladu a alokace SDR. Závazky vůči MMF meziročně poklesly o 1 % na celkových 80 mld. Kč.

Vlastní kapitál ČNB zahrnuje základní kapitál, fondy, oceňovací rozdíly z akcií a členských podílů v mezinárodních institucích, neuhrazenou ztrátu z předchozích období a zisk za aktuální účetní období. Na konci roku 2018 evidovala ČNB vlastní kapitál v záporné výši 182 mld. Kč. Jeho hodnota se v absolutním vyjádření meziročně snížila vlivem účetního zisku roku 2018. Bližší informace o struktuře vlastního kapitálu ČNB a jeho historickém vývoji jsou uvedeny v kapitole III. 4. Stav vlastního kapitálu.

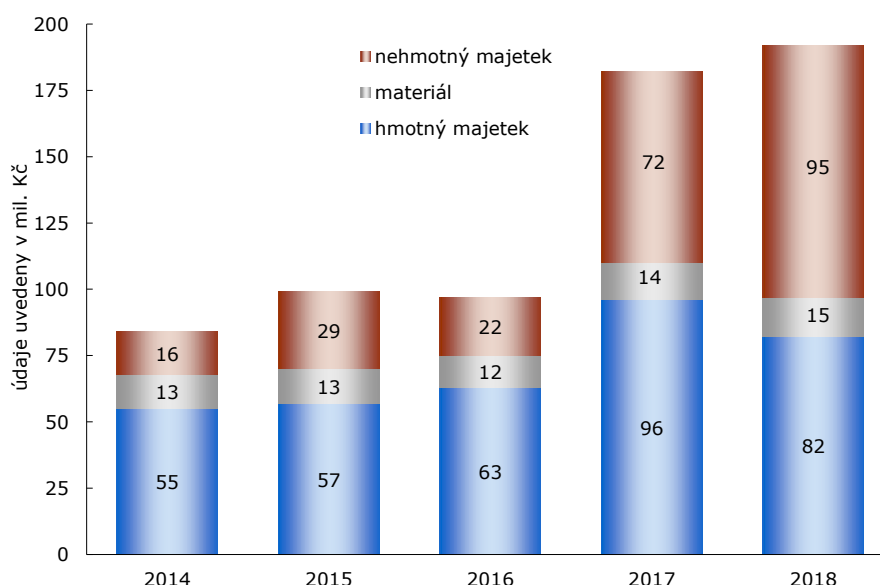
Ostatní položky pasiv činí v souhrnu necelých 15 mld. Kč. Jedná se o následující bilanční položky:

- ostatní pasiva ve výši 14 mld. Kč zahrnují především závazky vůči Evropské komisi, ocenění termínovaných obchodů reálnou hodnotou, závazky vyplývající z provádění bankovních operací a zajištění provozu ČNB a v neposlední řadě běžné a termínované vklady zaměstnanců;
- rezervy v objemu 0,3 mld. Kč určené na krytí záruky vydané ve prospěch klientů.

III. 3. VÝDAJE NA POŘÍZENÍ MAJETKU

Výdaje, které ČNB vynakládá na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku, drobného majetku či spotřebního materiálu, jsou z hlediska vnitřního finančního řízení součástí rozpočtu ČNB. Roční objemy čerpání finančních prostředků nejsou rovnoměrné a do značné míry závisí na termínu realizace investičních akcí. V roce 2018 ČNB vynaložila zhruba stejný objem finančních prostředků (192 mil. Kč) jako v předchozím roce.

Graf č. 13 – Výdaje na pořízení majetku ČNB v letech 2014 – 2018

Pokud jde o strukturu čerpání, připadl největší objem finančních prostředků na oblast IT (126 mil. Kč). Převážnou část výdajů (90 %) ČNB vynaložila na nové projekty. Mezi nejvýznamnější lze zařadit projekt migrace Microsoft produktů na vyšší verze zahrnující i pořízení softwarových licencí, projekt SDAT zaměřený na proces sběru statistických dat, projekt bezpečné klientské stanice či rozšiřování diskových kapacit a nákupy serverů. Nové projekty ČNB realizuje převážně vlastními silami, které jsou v případě potřeby doplněny o externí programátorské kapacity.

V oblasti budov a jejich provozních technologií ČNB investovala 14 mil. Kč. Rozsahem nejvýznamnější projekt souvisel s obnovou centrálních řídicích systémů energocentra v budově ústředí a rozšířením těchto systémů na územních pracovištích. Zabezpečovací technologie si vyžádaly investice v celkovém rozsahu 11 mil. Kč. Výdaje směřovaly především na úpravu centrálního monitorovacího pultu, modernizaci systému poplachových a tísňových systémů, nákup rentgenových zařízení či doplnění kamerových systémů v budově ústředí.

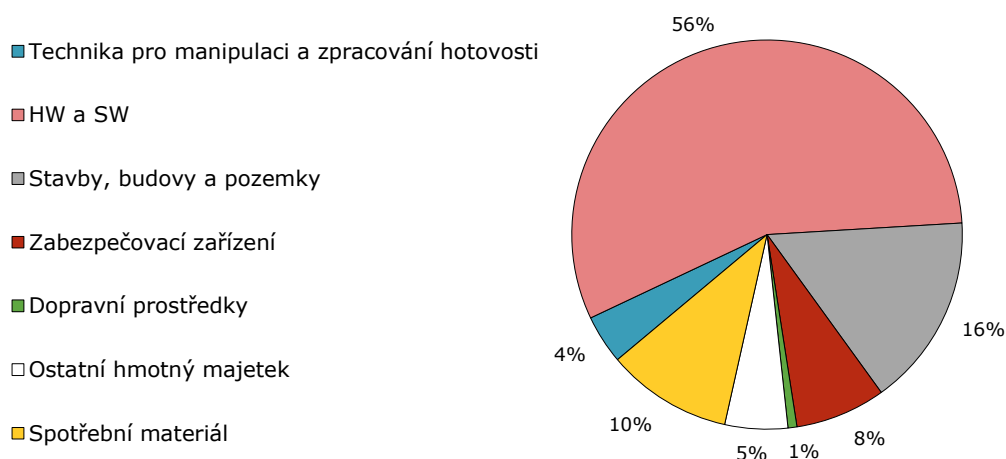
Projekt obnovy strojů na zpracování bankovek postoupil v roce 2018 do fáze pořízení prvního stroje pro regionální pracoviště v Hradci Králové, resp. vyplacení prvních záloh dodavateli těchto strojů. Vedle toho ČNB financovala vývoj technologie na kontrolu ochranného prvku TOP a upgrade software aktuálně provozovaných strojů na zpracování bankovek. Celkové výdaje investované v této oblasti činily 14 mil. Kč.

Výdaje na pořízení materiálu dosáhly 15 mil. Kč, přičemž 4 mil. Kč byly vynaloženy na nákup obalového materiálu na bankovky a mince. Další finanční prostředky směřovaly zejména

na pořízení náhradních dílů a spotřebního materiálu pro výpočetní techniku, kancelářských potřeb a provozního materiálu.

V uplynulých pěti letech vynaložila ČNB nejvýznamnější část finančních prostředků na nové informační systémy a modernizaci technologického vybavení budov ČNB. Strukturu vynaložených finančních prostředků zobrazuje graf č. 14.

Graf č. 14 – Struktura výdajů na pořízení majetku (za období 2014 – 2018)

Detailnější čerpání výdajů na pořízení majetku k 31. prosinci 2018 a porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB je obsahem přílohy č. 2.

III. 4. STAV VLASTNÍHO KAPITÁLU

K 31. prosinci 2018 evidovala ČNB vlastní kapitál v záporné výši 181 822 mil. Kč, což představuje 5,6 % bilanční sumy. Hodnota se v absolutním vyjádření meziročně snížila vlivem kladného výsledku hospodaření za rok 2018 a zisku z oceňovacích rozdílů z akcií a členských podílů v mezinárodních institucích (dluhové cenné papíry jsou po změně účetní metody oceňovány reálnou hodnotou proti účtům nákladů a výnosů). Pokud jde o strukturu vlastního kapitálu, jeho změna souvisela s použitím rezervního fondu na úhradu účetní ztráty z předchozích období. Zbývající část ve výši 188,9 mld. Kč zůstává v rozvaze banky jako neuhrazená ztráta z předchozích období.

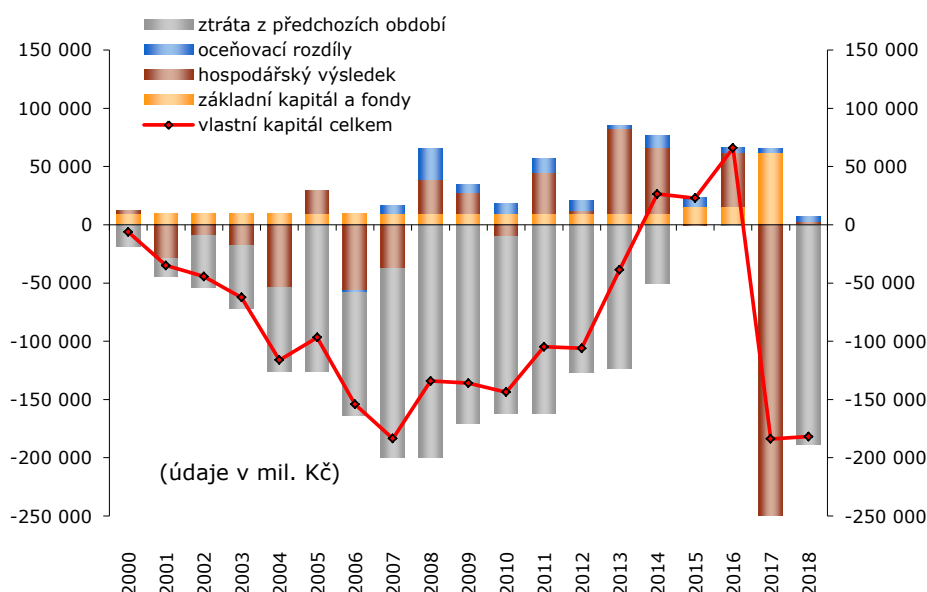
ČNB negativní vlastní kapitál dlouhodobě vykazovala i v minulosti. Tato situace jí přitom nebránila a nebrání v naplňování zákonného mandátu v oblasti péče o cenovou stabilitu ani v realizaci dalších jejích úkolů.

Tabulka č. 4 – Stav vlastního kapitálu ČNB v roce 2018 a 2017

	údaje uvedeny v mil. Kč		
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	změna
základní kapitál a fondy:	1 400	61 789	-60 389
▪ statutární fond (základní kapitál)	1 400	1 400	0
▪ rezervní fond	0	60 389 ^{*)}	-60 389
oceňovací rozdíly	3 893	3 699 ^{*)}	194
neuhrazená ztráta z předchozích období	-188 905	0	-188 905
hospodářský výsledek	1 790	-249 294 ^{*)}	251 084
celkem	-181 822	-183 806	1 984

^{*)} Údaje za rok 2017 upraveny v důsledku změny účetní metody oceňování dluhových cenných papírů.

Graf č. 15 – Vývoj vlastního kapitálu ČNB v letech 2000 - 2018

IV. ROZDĚLENÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU

Problematiku rozdělení hospodářského výsledku ČNB upravuje § 47 odst. 2 zákona o ČNB. Dle tohoto ustanovení hradí ČNB ze svých výnosů náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

Konkrétní postup při rozdělování hospodářského výsledku upravují pro daný kalendářní rok zásady finančního hospodaření, které schvaluje bankovní rada současně s návrhem rozpočtu.

Česká národní banka vykázala za rok 2018 zisk v celkové výši 1 790 mil. Kč. Bankovní rada schválila jeho konečné rozdělení tak, že celá částka byla použita na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.

I po provedení úhrady zůstane v bilanci banky nadále neuhrazená ztráta z předchozích období, a to ve výši 187,1 mld. Kč. ČNB předpokládá, že kumulovanou ztrátu uhradí z budoucích zisků.

**V. KONZISTENTNOST ÚDAJŮ ROČNÍ ZPRÁVY O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ČNB
S ÚČETNÍ ZÁVĚRKOU**

Struktura nákladů a výnosů používaná v tomto materiálu je v porovnání se strukturou účetní závěrky v některých případech odlišná, přičemž celková suma nákladů a výnosů je shodná. Důvodem odlišné struktury je skutečnost, že z hlediska hospodaření jsou jednotlivé položky nákladů a výnosů sledovány a hodnoceny podle účelu vynakládaných prostředků, což umožňuje snadnější orientaci z hlediska řízení jednotlivých činností, zatímco výkaz zisku a ztráty poskytuje přehled o dosažených nákladech a výnosech z pohledu druhového.

Vedle hospodářského výsledku vyhodnocuje ČNB i plnění svého provozního rozpočtu, který je zaměřen na podrobné sledování finančních výdajů v oblasti provozu a pořízení majetku (do rozpočtu se nepromítají např. odpisy ani vlivy časového rozlišení). Tím má ČNB vytvořenu informační základnu, kterou využívá ke svému vnitřnímu finančnímu řízení, tedy nejen pro sledování vývoje jednotlivých položek za celou ČNB, ale také podle jednotlivých organizačních útvarů a též podle činností. Výhodou této informační soustavy je také to, že umožňuje operativně sestavit potřebnou strukturu dat a reagovat tak na aktuální potřebu. Struktura a výše jednotlivých položek rozpočtu ČNB je proto odlišná od struktury účetních nákladů, které jsou zaměřeny na vykazovací povinnost vůči externím subjektům.

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2018 (porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 2.

VI. VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB PRÁVNICKÝM OSOBÁM

Zákon o ČNB v § 34 odst. 1 stanoví, že „ČNB může za podmínek obvyklých v bankovním sektoru vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje ČNB v roční zprávě o výsledku hospodaření.“

Jmenovitý seznam právnických osob (v oblasti jiných obchodů ČNB) je uveden v příloze č. 4. V souladu s usnesením č. 415 ze 43. schůze rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 28. února 2001 je v seznamu uvedeno vždy IČO, název právnické osoby a její sídlo.

Seznam neobsahuje právnické osoby, jimž ČNB vede účty podle § 27 zákona o ČNB (účty bank), podle § 30 zákona o ČNB (účty vedené podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech) a účty nesplacených pohledávek, u kterých se nejedná o vedení účtů na základě smlouvy o účtu ani o poskytování standardních bankovních služeb.

VII. ZÁVĚR

V roce 2018 ČNB uzavřela své hospodaření se ziskem 1,8 mld. Kč. Tento výsledek byl pozitivně ovlivněn oslabením kurzu domácí měny, jež pramenilo zejména z vývoje na zahraničních finančních trzích. V opačném směru hrálo roli postupné zvyšování základních měnověpolitických úrokových sazeb. To je doprovázeno zvyšováním sterilizačních nákladů centrální banky. Úrokové sazby jsou hlavním měnověpolitickým nástrojem, který ČNB využívá při plnění svého základního cíle, kterým je cenová stabilita. Jejich nastavení je konzistentní s plněním 2% cíle ČNB na horizontu měnové politiky a má vždy přednost před dopady do hospodaření.

V předchozích letech ČNB profitovala při správě devizových rezerv zejména z růstu akciových trhů. Ten se postupně vyčerpal a v závěru roku 2018 všechny významné akciové trhy oslabily. Nerealizovaná kapitálová ztráta z akcií stáhla souhrnný výnos spravovaných portfolií ČNB do výsledného záporu. K částečné korekci akciových ztrát došlo až s časovým odstupem v lednu 2019.

Provozní náklady ČNB se významně neodchýlily od trendu posledních let. Mzdový nárůst byl nadále tažen pokračujícím procesem obsazování nových pracovních pozic zejména v agendách dohledu nad spotřebitelskými úvěry a konkurencí na pracovním trhu, jehož je ČNB nedílnou součástí.

Kladný hospodářský výsledek za rok 2018 ČNB použila na úhradu kumulované účetní ztráty z minulých let. Její zbývající část zůstala ponechána v bilanci jako neuhrazená ztráta předchozího období. Vlastní kapitál ČNB proto vykazoval na konci roku 2018 souhrnnou zápornou výši 181,8 mld. Kč. Lze připomenout, že ČNB negativní kapitál dlouhodobě vykazovala i v minulosti, aniž by tato situace ovlivňovala naplňování zákonného mandátu centrální banky v oblasti péče o cenovou stabilitu či realizaci dalších jejích úkolů.

Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2018 a 2017

Údaje uvedeny v mil. Kč

Název skupiny	NÁKLADY		VÝNOSY		SALDO	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017

OBLAST MĚNOVÁ

Provádění měnové politiky	27 716	4 030	0	1	-27 716	-4 029
Správa devizových rezerv	109 951	46 206 ^{*)}	98 021	72 191	-11 930	25 985 ^{*)}
Kurzové rozdíly	17 300	274 777	59 562	3 796	42 262	-270 981
Klientské operace	48	21	1 318	1 013	1 270	992
Ostatní operace	901	0	993	47	92	47
Celkově za oblast měnovou	155 916	325 034 ^{*)}	159 894	77 048	3 978	-247 986 ^{*)}

OBLAST EMISE A SPRÁVY PENĚZ

Emise a správy peněz	508	453	458	864	-50	411
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

OBLAST PROVOZNÍ

Zaměstnanci	1 692	1 494	2	1	-1 690	-1 493
Správní činnost	286	273	170	198	-116	-75
Provoz objektů a zařízení	366	418	34	267	-332	-151
Mimořádné náklady a výnosy	0	0	0	0	0	0
Celkově za oblast provozní	2 344	2 185	206	466	-2 138	-1 719

Celkové náklady a výnosy	158 768	327 672 ^{*)}	160 558	78 378		
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK					1 790	-249 294^{*)}

^{*)} Údaje za rok 2017 upraveny v důsledku změny účetní metody oceňování dluhových cenných papírů.

Čerpání rozpočtovaných prostředků ČNB k 31. prosinci 2018

(údaje uvedeny v tis. Kč)

rozpočtovaná položka	plán	skutečnost	poměr v %
Výdaje	2 790 000	2 713 946	97,3 %

Výdaje na provoz	2 588 000	2 521 476	97,4 %
Emise a správa oběživa	447 523	442 513	98,9 %
Nákup peněz	441 976	438 750	99,3 %
Příprava nových platidel	3 898	3 554	91,2 %
Ochrana platidel	1 649	209	12,7 %
Provozní výdaje	2 130 008	2 078 963	97,6 %
Osobní výdaje	1 709 344	1 690 878	98,9 %
Správní činnost	316 170	287 209	90,8 %
Provoz objektů a zařízení	116 794	111 283	95,3 %
Korekce rozpočtových výdajů	-12 300	-10 407	84,6 %
Rezerva	10 469		

Výdaje na pořízení majetku	202 000	192 470	95,3 %
Výdaje na pořízení hmotného majetku	89 845	82 550	91,9 %
Stavby, budovy a pozemky	14 768	14 593	98,8 %
Dopravní prostředky	2 002	1 990	99,4 %
Kancelářská technika a spotřební elektronika	972	965	99,3 %
Technika pro manipulaci a zpracování hotovosti	20 450	14 286	69,9 %
Výpočetní technika - hardware (HW)	33 084	32 366	97,8 %
Nábytek a doplňkové zařízení interiérů	2 838	2 836	99,9 %
Komunikační technika	2 302	2 271	98,7 %
Zabezpečovací zařízení	10 750	10 708	99,6 %
Ostatní hmotný majetek	2 679	2 535	94,6 %
Výdaje na pořízení materiálu	15 903	15 304	96,2 %
Výdaje na pořízení nehmotného majetku	96 252	94 616	98,3 %
Programové vybavení - software (SW)	95 605	94 070	98,4 %
Ostatní nehmotný majetek	647	546	84,4 %
Rezerva			

Poznámka:

Korekční položka kompenzuje „pseudo“ výdaje, které jsou z důvodu potřeb řízení zahrnovány do rozpočtu. Výdajem je například pořízení surovin pro závodní jídelnu, avšak příspěvek na závodní stravování poskytované vlastní závodní jídelnou již reálným výdajem není. Musí však být rozpočtován v rámci celkových zaměstnaneckých benefitů.

Informace o mzdách členů bankovní rady ČNB podle § 47 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

V roce 2018 byla členům bankovní rady ČNB vyplacena následující mzda:

	hrubá mzda ¹⁾ v Kč	čistá mzda ²⁾ v Kč
Jiří Rusnok	5 520 582	3 961 170
Marek Mora	3 774 214	2 701 159
Tomáš Nidetzký	3 790 271	2 747 353
Oldřich Dědek	3 643 414	2 614 887
Vojtěch Benda	3 745 797	2 715 268
Tomáš Holub ³⁾	232 437	173 640
Aleš Michl ³⁾	235 100	166 928
Mojmír Hampl ⁴⁾	4 501 000	3 260 143
Vladimír Tomšík ⁴⁾	5 475 474	3 903 774

¹⁾ Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, odměny za výsledky práce a náhrady mezd podle zákoníku práce.

²⁾ Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, daně z příjmu a solidárního zvýšení daně a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali.

³⁾ Tomáš Holub a Aleš Michl byli jmenováni členy bankovní rady s účinností od 1. 12. 2018.

⁴⁾ Mojmír Hampl a Vladimír Tomšík ukončili pracovní poměry v ČNB k 31. 12. 2018.

**Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb.,
o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů**

IČO	Název	Sídlo – město	Sídlo – ulice
49710362	GARANČNÍ SYSTÉM FINANČNÍHO TRHU	PRAHA 1	TÝN 639/1
65732138	CELOBANKOVNÍ ODBOROVÝ VÝBOR OSPPP ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732006	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB – ÚSTŘEDÍ	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732235	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PRAHA	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732570	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB Č. BUD.	ČESKÉ BUDĚJOVICE	LANNOVA 1
65732839	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB PLZEŇ	PLZEŇ	HUSOVA 10
65733207	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB ÚSTÍ	ÚSTÍ NAD LABEM	KLÁŠTERNÍ 3301/11
65733304	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB HK	HRADEC KRÁLOVÉ	HOŘICKÁ 1652
65733835	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB BRNO	BRNO	ROOSEVELTOVA 18
65734653	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB OSTR.	OSTRAVA 1	NÁDRAŽNÍ 4
48549746	KLUB DŮCHODCŮ ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28